

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๓/๒๕๕๕

วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยมหารัฐ

นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องว่า พรรคไทยมหารัฐได้รับจดทะเบียนจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองจากนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยชอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน พรรคไทยมหารัฐได้รับจดทะเบียนจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ พรรคไทยมหารัฐมีหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ แต่พรรคไทยมหารัฐไม่ได้จัดทำรายงานดังกล่าวแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในเวลาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคไทยมหารัฐ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยมหารัฐตาม มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยและส่งสำเนาคำร้องให้พรรคไทยมหารัฐยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

นายคณิน บุญสุวรรณ หัวหน้าพรรคไทยมหารัฐ (ผู้ถูกร้อง) ยื่นคำชี้แจงว่า ที่นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยมหารัฐ นั้น ถือเป็นการลงโทษพรรคการเมืองเกินกว่าเหตุ ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่เป็นการส่งเสริมสนับสนุนระบบพรรคการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๖๓ ทั้งยังไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ (๑) และ (๒) พรรคไทยมหารัฐไม่เคยดำเนินการใดที่เป็นปฏิปักษ์ต่อหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันเป็นความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ ตรงกันข้ามได้ดำเนินการสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายตลอดมา ได้จัดตั้งสาขาพรรคครบทั้งสี่ภาคและได้

จัดส่งงบการเงินและการยื่นแสดงรายการค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งยังมีโครงการทางการเมืองอีกหลายโครงการที่จะดำเนินการเพื่อสนองแนวทางปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่มีเหตุที่จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยมหารัฐได้

นายคณิน บุญสุวรรณ ในฐานะหัวหน้าพรรคหรือแม่แต่เจ้าหน้าที่พรรคไม่เคยได้รับหนังสือเตือนผ่านสื่อมวลชน และไม่เคยได้รับแจ้งให้ไปชี้แจงก่อนที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา พรรคไทยมหารัฐได้เคยสอบถามเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องเรื่องการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคก็ได้รับคำตอบว่า พรรคไทยมหารัฐได้รับการจัดตั้งยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับถึงวันสิ้นปีปฏิทิน โดยนับจากวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันที่จัดตั้งสาขาพรรคครบสี่ภาค เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องคนหนึ่งเคยแนะนำให้พรรคไทยมหารัฐจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาเมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว ความจริงพรรคไทยมหารัฐได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรคเกือบจะเสร็จสมบูรณ์แล้ว ประมาณปลายเดือนมกราคม ๒๕๕๔ และเมื่อมีการประชุมใหญ่สามัญของพรรคเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔ ก็ได้มีการรับรองรายงานดังกล่าว เพียงแต่ยังไม่ได้ส่งให้ผู้ร้อง ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เจ้าหน้าที่ของผู้ร้องได้แจ้งให้ส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรค พรรคไทยมหารัฐจึงได้จัดส่งรายงานดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔

การยุบพรรคมีผลทำให้หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคทุกคนไม่สามารถจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองอื่นได้ น่าจะขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ ซึ่งบัญญัติให้บุคคลมีเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน ในขณะที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ (๑) เปิดโอกาสให้บุคคลตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปมีสิทธิจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมทั้งมาตรา ๖๓ ก็เกือบจะปิดกั้นการลงโทษพรรคการเมืองโดยการสั่งให้ยุบพรรคการเมือง การส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคล่าช้า ไม่ใช่ความผิดของพรรคแต่ฝ่ายเดียว เพราะเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เป็นผู้ให้คำแนะนำและตีความมาตรา ๓๕ ในทำนองว่า พรรคไทยมหารัฐเพิ่งได้รับการจัดตั้งเรียบร้อยภายหลังจากที่ได้จัดตั้งสาขาพรรคครบสี่ภาคคือประมาณกลางเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ ซึ่งไม่ถึงเก้าสิบวัน เมื่อนับถึงวันสิ้นปีปฏิทิน จึงได้รับการยกเว้นไม่ต้องส่งรายงาน ฯ แต่ในที่สุดพรรคไทยมหารัฐก็ได้ส่งรายงาน ฯ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ พรรคไทยมหารัฐไม่มีเจตนาที่จะไม่ยื่นรายงานการดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรค ตามกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด การที่มาตรา ๓๕ ตอนท้ายบัญญัติว่า พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ไม่ต้องส่งรายงานการดำเนินกิจการในรอบปีที่ผ่านมา ทำให้เจ้าหน้าที่ของพรรคเข้าใจว่า พรรคไทยมหารัฐซึ่งเพิ่งจัดตั้ง

สาขาพรรคครบสี่ภาค เมื่อประมาณกลางเดือนธันวาคม ๒๕๕๓ ได้รับการยกเว้นด้วย ซึ่งตรงกับ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ กกต. บางคนที่บอกว่า พรรคไทยมหารัฐไม่ได้อยู่ในบัญชีรายชื่อพรรคที่ต้อง ส่งรายงาน ฯ

นายคณิน บุญสุวรรณ เพ็งสมัครเป็นสมาชิกพรรคไทยมหารัฐ และได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าพรรค เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ มีภาระหนัก ในการอำนวยความสะดวกเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งแบบบัญชีรายชื่อ และแบบแบ่งเขต ทั้งในกรุงเทพมหานครและ ต่างจังหวัด รวมกันเกือบ ๑๐๐ คน ผู้ถูกร้องไม่มีเจตนาทำผิดกฎหมาย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้องยื่นคำชี้แจงความว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้ง การจัดตั้งพรรคไทยมหารัฐไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ได้แจ้งให้ พรรคไทยมหารัฐทราบ และจัดส่งคู่มือการปฏิบัติงานของพรรคการเมือง เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงาน ในคู่มือดังกล่าวมีวิธีการในการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง พร้อมทั้งกำหนดโทษ ไว้อย่างชัดเจน นายทะเบียนพรรคการเมืองได้จัดให้มีโครงการต่างๆ เพื่อให้คำแนะนำและพัฒนาบุคลากร ของพรรคการเมืองเป็นประจำทุกปี โดยจัดสัมมนา ฝึกอบรม และพบปะบุคคลของพรรคการเมือง อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองต่างๆ ทางโทรศัพท์ และผู้ไปติดต่อ ที่สำนักงานหรือทางโทรศัพท์อยู่เป็นประจำ ในคราวประชุมผู้อำนวยการพรรคการเมือง ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ได้บอกให้ทราบว่า พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึง วันสิ้นปีปฏิทิน หัวหน้าพรรคการเมืองจะต้องรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ แต่มีข้อสังเกตว่า ในคราวประชุมผู้อำนวยการ พรรคการเมืองครั้งดังกล่าว รวมทั้งครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓ พรรคไทยมหารัฐ ได้รับหนังสือเชิญแล้ว แต่ไม่ได้ส่งผู้แทนพรรคเข้าประชุมด้วย มาตรา ๓๕ บัญญัติไว้ชัดเจน ให้ยกเว้น สำหรับพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ตามข้อเท็จจริง พรรคไทยมหารัฐ ได้รับแจ้งการจัดตั้งในวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ ดังนั้น จะอ้างตามความเข้าใจของเจ้าหน้าที่พรรค ซึ่งตีความว่า ได้รับแจ้งการจัดตั้งในวันที่มีสาขาครบสี่ภาค ตามมาตรา ๒๕ คือวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ขัดแย้งกับกฎหมาย เพราะเป็นคนละกรณีและคนละขั้นตอนกัน โดยกรณีตามมาตรา ๒๕ เป็นกำหนดระยะเวลาให้พรรคการเมืองดำเนินการให้มีจำนวนสมาชิกและสาขาพรรคภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันรับแจ้งการจัดตั้งพรรค ซึ่งหากไม่ดำเนินการ ก็เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้อีกเหตุหนึ่ง

ในระหว่างการสัมมนาผู้บริหารพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๔ ซึ่งพันกำหนดเวลาของการรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองแล้ว มีเจ้าหน้าที่ของพรรคไทยมหารัฐได้สอบถามนายสุเทพ พรหมวาส ในเรื่องดังกล่าว นายสุเทพ พรหมวาส จึงได้ชี้แจงให้เจ้าหน้าที่พรรคเข้าใจ ทำให้พรรคไทยมหารัฐจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน ฉบับลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๔ แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับเอกสารดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ หลังจากวันจัดทำรายงาน ถึง ๑ เดือนเศษ ที่อ้างว่า พรรคไทยมหารัฐไม่มีชื่ออยู่ในบัญชีที่ต้องส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง ตามมาตรา ๓๕ นั้น ตามบทมาตราดังกล่าวบัญญัติไว้ชัดเจนว่า ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน พรรคการเมืองไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบที่อ้างว่าเจ้าหน้าที่คนหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งออกไปตรวจทะเบียนพรรคการเมือง แต่ไม่ได้แนะนำในเรื่องนี้ นั้น เป็นการติดตามการจัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง และการรับสมัครสมาชิกพรรคไทยมหารัฐ ตามมาตรา ๓๔ เป็นคนละกรณีกับการรายงานการดำเนินกิจการ ตามมาตรา ๓๕ และเจ้าหน้าที่ของพรรคไทยมหารัฐก็ไม่ได้ปรึกษาหรือสอบถามปัญหาเกี่ยวกับกรณีตามมาตรา ๓๕ ที่พรรคไทยมหารัฐโต้แย้งว่า ที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยมหารัฐถือเป็นการลงโทษพรรคการเมืองที่รุนแรงเกินไปนั้น เห็นว่าเป็นเรื่องที่ผู้ร้องจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามบทกฎหมาย

พรรคไทยมหารัฐได้นำสืบพยานในชั้นพิจารณาว่า เมื่อพรรคไทยมหารัฐได้รับหนังสืออนุญาตให้จัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ นางสาววลนิช หงษ์วิวัฒน์ เลขานุการพรรคไทยมหารัฐ ได้พบกับนายสุเทพ พรหมวาส รองผู้อำนวยการสำนักกิจการพรรคการเมือง ฯ นายสุเทพ พรหมวาส แนะนำว่า เมื่อได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ คือ ภายใน ๑๘๐ วัน จะต้องจัดหาสมาชิกให้ได้จำนวน ๕,๐๐๐ คน และให้มีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละ ๑ สาขา หากไม่ปฏิบัติตามจะถูกยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ นางสาววลนิช หงษ์วิวัฒน์ ได้ดำเนินการตามคำแนะนำของนายสุเทพ พรหมวาส โดยนางสาววลนิช หงษ์วิวัฒน์ กับเพื่อนประมาณ ๓๐ คน ได้ออกไปหาสมาชิกทั่วประเทศช่วงเวลา ๓ เดือน หาสมาชิกได้ ๕,๐๐๐ คน ก่อนเลือกตั้งวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ หาสมาชิกทั่วประเทศได้จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ คน แล้วได้เชิญนายคณิน บุญสุวรรณ เป็นหัวหน้าพรรคไทยมหารัฐ นายคณิน บุญสุวรรณ เป็นหัวหน้าพรรคได้ ๗ เดือน นับแต่วันจดทะเบียนจัดตั้งพรรค คือ วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ ถึงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งมีการเลือกตั้งครั้งแรก พรรคไทยมหารัฐได้ส่งผู้สมัคร

รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบบัญชีรายชื่อและระบบแบ่งเขต รวม ๘๘ คน พรรคไทยมหารัฐ
ไม่ได้รับเงินสนับสนุนจาก กกต. พรรคไทยมหารัฐ เชื่อโดยสุจริตใจว่าคุณสมบัติของพรรคจะครบและ
ถือว่าเป็นพรรคการเมืองที่ถูกต้อง คือ วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ เนื่องจากในวันดังกล่าวเป็นวันที่
ได้รับแจ้งจาก กกต. จากวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ถึงวันสิ้นปีปฏิทิน คือวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓
นับเวลาได้ ๒๓ วัน เข้าข้อยกเว้นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑
มาตรา ๓๕ ที่บัญญัติว่า พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน พรรคไม่ต้อง
จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน
เดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบเพื่อความแน่นอน นายสากล ศรีเดชสุขแสง
เลขาธิการพรรคไทยมหารัฐในขณะนั้น ได้โทรศัพท์สอบถามนางสาวนภสร กนกเกียรติธนา เจ้าหน้าที่
ฝ่ายพัฒนาพรรคการเมืองของผู้ร้อง เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ได้รับคำตอบว่า พรรคไทยมหารัฐ
เป็นพรรคตั้งขึ้นใหม่ ไม่มีชื่อในรายชื่อพรรคที่จะต้องยื่นรายงานผลการดำเนินงานกิจการทางการเมืองของพรรค
นายสากล ศรีเดชสุขแสง ถามย้ำอีก ก็ได้รับคำยืนยันเหมือนเดิม ต่อมาระหว่างวันที่ ๒๕ ถึงวันที่ ๒๗
เมษายน ๒๕๕๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้จัดสัมมนาผู้บริหารพรรคการเมือง ที่โรงแรม
ดิเอ็มเมอร์ลด์ ถนนรัชดาภิเษก กรุงเทพมหานคร นางสาวสุพร วงศ์คุ้มสิน เภรัญญิกพรรค เป็นตัวแทน
พรรคไทยมหารัฐเข้าร่วมสัมมนา นางสาวสุพร วงศ์คุ้มสิน ได้พบนายสุเทพ พรหมวาส ได้สอบถามว่า
ตามมาตรา ๓๕ การนับเวลา ๕๐ วัน เข้าข้อยกเว้น ตามที่เจ้าหน้าที่ กกต. แนะนำ ถูกต้องหรือไม่
นายสุเทพ พรหมวาส ได้สอบถามคนที่บอกเรื่องนี้ นางสาวนภสร กนกเกียรติธนา ซึ่งนั่งอยู่ด้วยได้รับว่า
ตนเป็นคนบอกเอง และพูดต่อไปว่าพรรคไทยมหารัฐไม่มีรายชื่อที่จะต้องยื่น นางสาวสุพร วงศ์คุ้มสิน
ได้สอบถาม นายสุเทพ พรหมวาส เรื่องการตีความว่ามีความหมายอย่างไรกันแน่ แต่ในที่สุด นายสุเทพ
พรหมวาส ก็บอกว่า บวกดีกว่าลบ ให้ยื่นมาดีกว่าไม่ยื่น พรรคไทยมหารัฐจึงได้ปรับปรุงข้อมูลรายงาน
การดำเนินงานกิจการทางการเมืองของพรรคเพื่อส่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในระหว่างเตรียมการ
ส่งรายงานการดำเนินงานกิจการทางการเมืองของพรรค นายทัญญู ชัยจำนงค์ เจ้าหน้าที่ของพรรคไทยมหารัฐ
ได้รับโทรศัพท์จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้จัดส่งรายงานการดำเนินงานกิจการทางการเมือง
ของพรรค พรรคไทยมหารัฐได้จัดส่งรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรค เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม
๒๕๕๔ ต่อมาได้ทราบข่าวจากสื่อมวลชนว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง
ให้ยุบพรรคไทยมหารัฐ เจ้าหน้าที่ของพรรคไทยมหารัฐหลายคนได้ไปพบและสอบถามนายสุเทพ
พรหมวาส นายสุเทพ พรหมวาส ได้พูดว่าไปเชื่อนางสาวนภสร กนกเกียรติธนา ได้อย่างไร และแนะนำว่า
ให้สู้คดีในศาล เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับรายงาน ฯ แล้วน่าจะดำเนินการตามมาตรา ๖

ที่บัญญัติให้นายทะเบียนมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมืองและปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และมาตรา ๗ ที่บัญญัติให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลมาให้คำชี้แจงหรือส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณา หรือตรวจสอบได้ พรรคไทยมหารัฐไม่มีเจตนาที่จะไม่จัดทำรายงาน ฯ พรรคไทยมหารัฐได้จัดส่งรายงาน ฯ ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ของผู้ร้อง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ฝ่ายกิจการพรรคการเมืองก็ได้รับรายงานไว้แล้ว หากได้ดำเนินการบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว โดยเรียกพรรคไทยมหารัฐไปสอบถามว่าเป็นอย่างไร มีเจตนาหรือไม่เจตนา และได้ความเช่นนี้ก็สามารถอนุญาตให้รับไว้ได้ เหมือนนายทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ในกรณีส่งบุคคลล่าช้า การเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนบริษัทหากทำไม่ทันอาจถูกยกคำร้องหรือถูกยกเลิกบริษัทได้ ยังใช้ดุลพินิจรับเรื่องและให้ทำหนังสือแสดงเหตุแห่งการล่าช้านั้นได้ โดยไม่ต้องให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนต้องถูกยุบหรือถูกเลิก กกต. ใช้อำนาจทั้งสามอย่างเบ็ดเสร็จ จะต้องมีความเคร่งครัด รอบคอบ เพราะไม่เช่นนั้นแล้ว ความเสียหายจะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ ที่บัญญัติว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้ความสำคัญกับการยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๓ และมาตรา ๓๒๘ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ แต่พรรคไทยมหารัฐไม่ได้ขอเงินสนับสนุนพรรคการเมือง

พรรคไทยมหารัฐยื่นคำแถลงการณ์ปิดคดี สรุปความว่า

๑. นับแต่พรรคได้รับการจดทะเบียนจัดตั้ง เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ พรรคไทยมหารัฐได้ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปและจัดให้มีสาขาพรรคครบทั้งสี่ภาค ภายในเก้าสิบวันตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ พรรคไทยมหารัฐมีความสงสัยเรื่องการนับเวลา ๕๐ วันว่าเริ่มตั้งแต่เมื่อใดและจะต้องยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพรรคหรือไม่ ก็ได้รับคำตอบจากเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องว่า เข้าใจว่าพรรคที่ตั้งขึ้นใหม่ไม่มีรายชื่อจะต้องยื่นรายการผลการดำเนินงานของพรรค ไม่ต้องยื่นรายงานการดำเนินกิจการของพรรค จึงไม่ได้จัดส่งหนังสือเรื่องให้ยื่นรายงานแก่พรรคใหม่ๆ เช่น พรรคไทยมหารัฐ และสอดคล้องตามที่ให้คำตอบแก่นายสาทศศรีเดชสุขแสง เลขาธิการพรรคไทยมหารัฐ และเนื่องจากพรรคไทยมหารัฐไม่เคยได้รับเงินสนับสนุนจาก กกต. ตามกฎหมายพรรคที่จะได้รับเงินสนับสนุนต้องเข้าหลักกฎหมายมาตรา ๕๘ มาตรา ๖๒

โดยมาตรา ๕๘ ระบุว่า “ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ให้จัดสรรให้เป็นรายปี ตามโครงการและแผนงานในการดำเนินกิจการของแต่ละพรรคการเมืองที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงจำนวนสมาชิก ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง จำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อ ของพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองได้รับในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุด จำนวนสมาชิกของพรรคการเมือง และจำนวนสาขาพรรคการเมือง ตามลำดับ” และมาตรา ๖๒ ระบุว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงิน สนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงิน สนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป” พรรคไทยมหารัฐ จึงเข้าใจว่า ไม่ต้องยื่นรายงานผลการดำเนินกิจการ และถ้าพิจารณาในแบบรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองที่ กกต. กำหนดในข้อ ๕ เรื่อง สถานการณ์ทางการเงินของพรรคในรอบปีทำให้รายงาน ว่า มีรายรับจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เป็นจำนวนกี่บาท และให้รายงานด้วยว่าได้จ่ายเงินไปตามโครงการและแผนงานกี่บาท ซึ่งตามมาตรา ๖๒ พรรคไทยมหารัฐเป็นพรรคตั้งใหม่และไม่เคยขอรับเงินสนับสนุนจาก กกต. จึงไม่ต้องยื่น การนับเวลา ๕๐ วันนั้น เมื่อนับจากวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันที่พรรคมีคุณสมบัติเป็นพรรคจัดตั้ง สมบูรณ์เป็นพรรคการเมืองถูกต้องเรียบร้อย ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันสิ้นปีปฏิทิน ก็ถือว่าพรรคไทยมหารัฐจัดตั้งได้เพียง ๒๓ วัน เท่านั้น ในวรรคท้ายของมาตรา ๓๕ ระบุว่า เว้นแต่ พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน แต่ในหนังสือเอกสารหมายเลข ๒ ในคำแก้ข้อกล่าวหาระบุว่า นายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้เท่านั้น เมื่อมีข้อกฎหมายไม่ชัดเจน พรรคไทยมหารัฐก็ได้สอบถามเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องและได้รับคำตอบว่า ไม่มีรายชื่อต้องยื่น เป็นพรรคตั้งใหม่ จึงเข้าใจว่า เนื่องจากพรรคไทยมหารัฐยังไม่มีสิทธิขอรับเงินสนับสนุน เพราะตั้งยังไม่ถึงปีคุณสมบัติ ยังไม่ครบที่จะขอเงินสนับสนุนและระยะเวลาการขอรับเงินสนับสนุน ไม่ทันในปีงบประมาณที่จะขอรับ แต่ในแบบฟอร์มที่ กกต. กำหนดมา ให้รายงานเงินที่ได้รับสนับสนุนจาก กกต. ด้วยว่า รับมาเท่าใด และใช้จ่ายไปเท่าใด ตามแผนและโครงการที่เสนอขอเงินไป จึงคิดว่าคงเป็นไปตามที่เจ้าหน้าที่แนะนำ คือไม่ต้องยื่น เพราะยังไม่เคยขอรับเงินสนับสนุน

แต่เนื่องจากระหว่างวันที่ ๒๕ ถึงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๔ นางสาวสุพร วงศ์คุ้มสิน เจริญฤทธิพรรค ซึ่งเป็นตัวแทนไปร่วมสัมมนาโครงการสัมมนาผู้บริหารพรรค ได้สอบถามนายสุเทพ พรหมवास จึงเกิดการซักถามกันขึ้นว่า ใครแนะนำว่าไม่ต้องยื่น ซึ่งนางสาวนภสร กนกเชียรธนา เป็นผู้ยืนยันว่าให้คำตอบเอง แต่ในชั้นพิจารณา นางสาวนภสร กนกเชียรธนา และนายสุเทพ

พรหมวาส กลับให้การว่า ไม่เคยมีเหตุการณ์ดังที่พรรคไทยมหารัฐอ้าง คำแถลงการณ์พรรคไทยมหารัฐ เป็นความจริง ที่นายสุเทพ พรหมวาส เบิกความว่าคนของพรรคไทยมหารัฐสอบถามจริง แต่ถามว่า พรรคไทยมหารัฐจะต้องยื่นรายงาน ฯ หรือไม่ ไม่มีเหตุการณ์ที่นางสาวนภสร กนกเชียรธนา ยืนยันว่า ตนเองเป็นคนให้คำตอบ เป็นการเบิกความเพื่อเอาชนะพรรคไทยมหารัฐเท่านั้น

๒. กกด. ไม่น่าเชื่อถือเสมอไป เพราะนางสาวนภสร กนกเชียรธนา เบิกความว่า กกด. ไม่เคยทำอะไรผิดพลาด แต่พอผู้ถูกร้องให้ดูเอกสารการเลือกตั้งที่ กกด. ส่งให้นายชาญชัย มหธร พรรคไทยมหารัฐ เลขที่ ๒๒/๕๑ หมู่ ๑ หมู่บ้านเปรมประชา ตลาดบางเขน ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ซึ่งให้ดูทะเบียนบ้านก็ไม่มีชื่อนายชาญชัย มหธร ก็ตอบว่าตนเองไม่ได้รับผิดชอบ (ตามเอกสารที่ส่งเพิ่มเติม) ซึ่งบ้านเลขที่ ๒๒/๕๑ นั้น พรรคไทยมหารัฐเคยใช้เป็นที่ก่อตั้งพรรคตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ และได้แจ้งย้ายพรรคมาเป็นเลขที่ ๕/๖ ถนนเทศบาลรังสฤษฎ์เหนือ ประชานิเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร และย้ายมาเป็นเลขที่ ๑ ถนนรางน้ำ แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ในปัจจุบัน ปรากฏว่ามีเอกสารต่างๆ ยังถูกจัดส่งไปที่เลขที่ ๒๒/๕๑ ซึ่งล่วงเลยมา ๒ ปี แล้วอย่าง สม่ำเสมอ

หากศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยมหารัฐ ผู้ถูกร้อง ตามที่ กกด. เสนอ เพราะ กกด. ยึดมั่น ในกฎหมายที่ต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัด แต่พอตอบคำถามค้านของผู้ถูกร้อง เรื่องหากมีพรรคการเมือง ที่ตั้งมานาน มี ส.ส. ในพรรคและได้บริหารประเทศเดินทางไปยื่นรายงานวันที่ ๓๑ มีนาคม แล้วประสบ อุบัติเหตุขึ้นไม่ทัน นายสุเทพ พรหมวาส ยังตอบแบ่งรับแบ่งสู้ว่าต้องประชุมหารือกัน แสดงว่า ก็พอมีทางออกของกฎหมายอยู่ คำตอบนั้น ทำให้ผู้ถูกร้องอดคิดไม่ได้ว่า ผู้ร้องมีอคติต่อพรรคเล็ก มองแต่เพียงว่า พรรคเล็กมุ่งหวังจะตั้งพรรคเพื่อเอาเงินสนับสนุนเพียงอย่างเดียว ไม่มีความตั้งใจทำงาน การเมือง โดยความเคารพต่อศาลรัฐธรรมนูญ ถ้าเป็นเช่นนั้น กกด. ก็เห็นศาลรัฐธรรมนูญนี้เป็นแค่ เครื่องมือให้ กกด. ที่จะช่วย กกด. กำจัดและจำกัดพรรคเล็กเท่านั้น เพราะนายสุเทพ พรหมวาส นำจะส่งเรื่องที่ตอบชกค้านของผู้ถูกร้องว่า ให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้พิจารณาสั่งเพียงสถานเดียวเท่านั้น เหมือนกับเรื่องที่ผู้ถูกร้องกำลังประสบปัญหานี้อยู่ หากศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยมหารัฐ ผู้ถูกร้องตามที่ กกด. เสนอ หากมีกรณีดังกล่าวตามที่พรรคไทยมหารัฐได้ชกค้านแล้ว และ กกด. มีความเห็นไม่ควรยุบ พรรคการเมืองนั้นและไม่ส่งศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัย กกด. จะเอากฎระเบียบอะไรไปตอบแก่สาธารณชน ได้ว่าเป็นผู้เคร่งครัดกฎหมาย เอากฎอะไรมาเป็นบรรทัดฐานในการวินิจฉัย

พรรคไทยมหารัฐขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ให้ยกคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยมหารัฐ เนื่องจากเป็นคำสั่งลงโทษพรรคการเมืองในระบอบ

ประชาธิปไตยที่รุนแรงเกินเหตุ ขัดต่อหลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ไม่เป็นการส่งเสริมสนับสนุนระบบพรรคการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๖๓ ทั้งยังไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๘ (๑) และมาตรา ๓๒๘ (๒) อีกด้วย ที่สำคัญเป็นการตัดสิทธิของโทษแก่พรรคการเมืองอันอยู่บนพื้นฐานของการดำเนินการฝ่ายเดียวโดยไม่ปรากฏระเบียบและวิธีปฏิบัติอันเป็นธรรมต่อพรรคไทยมหารัฐ การอำนวยความสะดวกและดูแลช่วยเหลือพรรคการเมืองที่ตั้งใหม่ ขึ้นตอน อันเป็นการบังคับและกำหนดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ กกต. ที่เกี่ยวข้องทั้งยังไม่เคยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องไปชี้แจงเหตุผลและความขัดข้องใดๆ เลยก่อนจะมีมติลงโทษพรรคการเมือง

พรรคไทยมหารัฐไม่เคยมีเจตนา ทั้งยังไม่มีมูลเหตุจูงใจใดๆ ที่จะกระทำผิดกฎหมายตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง และโดยข้อเท็จจริงพรรคไทยมหารัฐมิได้เพิกเฉยและได้พยายามดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายมาตลอด และถูกต้องกับความเป็นจริงมากที่สุด ได้ส่งรายงานผลการดำเนินการให้ กกต. เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เหตุที่ล่าช้าก็เนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม เกิดข้อสงสัยและได้สอบถามเจ้าหน้าที่ กกต. ก่อนวันครบกำหนดตามกฎหมายกำหนด (๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔)

โดยบทกฎหมายตามที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นคล้อยตามเจ้าหน้าที่ของผู้ร้องว่าไม่ต้องยื่นแต่อย่างไรก็ตามเมื่อพรรคไทยมหารัฐได้ยื่นรายงานไป ทาง กกต. ก็รับไว้ ตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๓๕ ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง น่าจะหมายถึงการไม่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคให้ถูกต้องตามที่นายทะเบียนกำหนด คือ ไม่จัดทำรายงานเลยและไม่ถูกต้องส่งให้นายทะเบียนทราบเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ การส่งล่าช้าไม่น่าจะถือว่าเป็นเหตุให้ยุบพรรคเพราะเป็นเรื่องที่ กกต. รับเรื่องไว้แล้ว ถ้าเห็นว่าผิดกฎหมาย กกต. ก็ควรส่งเรื่องคืนผู้ถูกร้อง และมีคำสั่งว่าผิดกฎหมายยื่นเกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ผู้ถูกร้องจะได้ดำเนินการยื่นคำชี้แจงต่อ กกต. หรือนายทะเบียนเพื่อทราบ เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป ซึ่งตามมาตรา ๖ มาตรา ๗ พรรคการเมืองสามารถทำได้โดยไม่ผิดกฎหมาย เหมือนนายทะเบียนการค้า กระทรงพาณิชย์ ให้โอกาสแก่นิติบุคคล ซึ่งยื่นเรื่องราวเกี่ยวกับการส่งบุคคล การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ การต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายต่างๆ พรรคการเมืองก็มีฐานะเป็นนิติบุคคลเหมือนกัน จึงไม่น่าเข้าข่ายเป็นความผิดตามมาตรา ๓๕

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และวรรคสอง ตามที่ผู้ร้องใช้เป็นเหตุในการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยมหารัฐนั้น นอกจากจะไม่สอดคล้องและรองรับกับมาตราใดๆ ในรัฐธรรมนูญแล้ว ยังเป็นการจำกัดและลิดรอนเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญด้วย ดังนั้น การนำมาอ้างเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยมหารัฐ จึงไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรก.ไทยมหารัฐ ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรก. เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ พรก.ไทยมหารัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายนับแต่วันเวลาดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๕ นับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน พรก.ไทยมหารัฐได้จัดตั้งไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน หัวหน้าพรรคไทยมหารัฐจึงต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบตามมาตรา ๓๕ หัวหน้าพรรคไทยมหารัฐไม่ได้จัดทำรายงานดังกล่าวและแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบตามเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่เพิ่งจัดทำรายงาน ฯ และแจ้งให้นายทะเบียนทราบเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ซึ่งล่วงเลยเวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ แล้ว กรณีมีเหตุให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ที่พรรคไทยมหารัฐอ้างว่า เมื่อผู้ร้องเห็นว่าการยื่นรายงาน ฯ ไม่ถูกต้อง ผู้ร้องน่าจะดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการโดยเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารมาประกอบเพื่อการพิจารณาหรือตรวจสอบได้ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ นั้น เห็นว่าตามบทบัญญัติของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองทั้งสองมาตราดังกล่าว เป็นเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตรวจสอบ เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมืองเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งต้องระบุในบทบัญญัตินั้นว่า จะต้องมีการตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง หรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง แต่กรณีตามมาตรา ๓๕ ไม่ได้บัญญัติให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ ก่อนที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อพรรคไทยมหารัฐไม่ยื่นรายงาน ฯ ภายในกำหนดก็ไม่อาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ และไม่อาจนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัทมาใช้เทียบเคียงกับกรณีนี้ได้ ข้อที่พรรคไทยมหารัฐอ้างว่า เข้าใจว่าพรรคจัดตั้งมายังไม่ครบเก้าสิบวัน เนื่องจากเพิ่งแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคครบทั้งสี่ภาคต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ นั้น เห็นว่าการจัดหาสมาชิกพรรคให้ครบ ๕,๐๐๐ คน และจัดให้มีสาขาพรรคครบทั้งสี่ภาคนั้น เป็นเรื่องที่พรรคไทยมหารัฐได้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ เป็นคนละเรื่องกับการจัดทำรายงาน ฯ ตามมาตรา ๓๕ และได้วินิจฉัยมาแล้วในตอนต้นว่า พรรคไทยมหารัฐได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ เมื่อนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน เป็นเวลา

ที่เกินกว่าที่บัญญัติ ยกเว้นไว้ในตอนท้ายของมาตรา ๓๕ ข้อที่พรรคไทยมหารัฐอ้างว่าไม่เคยได้รับแจ้งจากนายทะเบียนให้ส่งรายงาน ฯ เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนบอกว่าพรรคไทยมหารัฐเป็นพรรคตั้งใหม่ไม่ต้องส่งรายงาน ฯ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนก็ไม่ค่อยเข้าใจเรื่องกำหนดเวลาที่ต้องจัดทำรายงาน ฯ ภายในกำหนดเก้าสิบวันนับจากเมื่อใดนั้น เห็นว่า มาตรา ๓๕ ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงาน ฯ ในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน ไม่มีข้อที่ให้นายทะเบียนต้องแจ้งเตือนเรื่องให้ส่งรายงาน ฯ หรือให้คำแนะนำ และไม่มียกเว้นโทษเรื่องการให้คำแนะนำกฎหมายไม่ชัดเจนทำให้เกิดความสับสน จนไม่อาจยื่นรายงาน ฯ ได้ภายในกำหนดเวลา ข้ออ้างของพรรคไทยมหารัฐทุกข้อฟังไม่ขึ้น

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยมหารัฐ

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ